

Moj hobi je fotografija

pripravil: M. Intibar

Fotografija se je v tej reviji dobro prijela. Bralci redno pošiljate svoje posnetke v oceno in na nagradne natečaje. Prirejamo foto delavnice, nekateri udeleženci delavnic in bralci smo ustanovili celo svoj foto klub. Predvsem pa dobivamo v uredništvo veliko pisem s fotografijami, vprašanji o fotografiji, vašimi idejami. V tej številki bomo predstavili izdelke dveh fotografov. Primož Hieng je poslal zanimive panoramske posnetke in opis, kako mu je uspelo narediti uspešno panoramo. Gorazd Kavčič pa je predstavil dva svoja izdelka, ki sta tudi zanimiva za predstavitel širšemu krogu.

Narediti fotografijo v razponu 180 stopinj z minimalnim popačenjem ni mačji kašelj. S samo enim močno širokokotnim objektivom ne gre, saj so popačenja prevelika. Zato si mnogi fotografi, ki nimajo dragih specialnih kamer ali posebnih stojal, pomagajo na različne načine.

Primož Hieng je bil pred tem problemom. Kako ga je rešil, si preberite v nadaljevanju.

Pred leti so me znanci, po poklicu arhitekti, spravili v precejšnjo zadrego. Prijavili so se na razpis za prenovo starega blejskega hotelskega kompleksa. Med gradivom za prijavo za sodelovanje so morali oddati tudi fotografijo celotnega, nekdanj uspešnega hotelskega kompleksa. Če bi šlo za povsem navadno fotografijo, bi to delo verjetno z lahkoto opravili sami, toda v razpisnih pogojih je pisalo, da mora fotografija zajeti kot 180 stopinj. Nekako tako, kot če bi se v svoji osi zavrteli za polovico kroga in ujeli v objektiv vse, kar ste videli v tistem trenutku. "In kaj naj naredimo?" so me spraševali. "Saj to je skoraj nemogoče," so še potarnali. Ja, pa še res je, sem si mislil, ko sem v naglici obljubil, da jim bom pomagal in da bo na njihovi mizi ob vseh načrtih za prenovo tudi zelo doooooolga fotografija.

Z 28-milimetrskim širokokotnim objektivom (kot ima 75 stopinj) si najprej nisem kaj dosti pomagal, saj je na sliko prišel le del zahte-

vanega posnetka. Potem sem si sposodil Nikonovo kompaktno kamero s panoramsko funkcijo, toda tudi s tem problem fotografije s kotom 180 stopinj še ni bil rešen. Ali drugače povedano, z njo sem se lahko samo obrisal pod nosom. In kaj zdaj?

Spomnil sem se stare in dolge razglednice, na kateri je bilo komaj opaziti, da je sestavljena iz treh fotografij normalnega formata. Zadeva je postajala vse lažja in končni cilj vse bližji. Fotografski aparat sem postavil na stojalo in začel z delom. Če bi imel stojalo z vgrajeno vodno tehtnico, bi bila zadeva mnogo lažja. Tako pa sem si pomagal z navadno zidarsko libelo in najprej uravnaval stativ. Naredil sem prvi posnetek in si zapomnil, kaj je bilo značilnega na desnem robu. Aparat sem zasukal na naslednji, torej sosednji motiv, in skušal levi rob nove slike izenačiti z desnim robom prejšnje. In tako naprej, dokler ni bilo na petih posnetkih že toliko slik, da bi s sestavljanjem in montažo lahko dobil tako željeno fotografijo za razpis arhitektov. Ko so mi slike razvili in sem jih sestavil, sem ugotovil, da bi se tak sistem kar dobro obnesel. Kljub vsemu je bila potrebna še ena pot na Bled. Zaradi avtomatske osvetlitve so bili posnetki različno osvetljeni, kar je povsem razumljivo glede na občutljivost svetlomera. Ves postopek sem ponovil, le da sem tokrat vse posnetke osvetlil z ročno funkcijo in z enakimi elementi,

Mekinjski samostan je Primož posnel s Panorama aparatom za enkratno uporabo. Izmed petnajstih posnetkov je bil ta še najboljši. Malo denarja - malo muzike in nekaj ne prav poceni zabave. Vendar je treba vedeti, da smo s tako panorama funkcijo, ki jo ponujajo tudi nekatere kompaktne in APS kamere, odrezali samo veliko zgornjega in spodnjega dela slike. S temi kamerami ne moremo narediti pravih panoramskih posnetkov.

torej z enakim časom in zaslonko. Tokrat so bili rezultati že boljši, še vedno pa ostaja problem enakomerne osvetlitve, za kar bi potrebovali nekaj več filmov in nekaj več različnih osvetlitev. Vse-

eno sem lahko sestavil fotografijo, ki je bila visoka 10 in dolga 75 centimetrov. Nekaj podobnega sem posnel v Kamniku in rezultat "panoramske" sestavljanke je dokaj ugoden.

Pa smo spet pri tistem, za kar v reviji na žalost večkrat zmanjka prostora, namreč pri digitalni fotografiji. Primožu je zelo lepo uspelo ujeti vse linije na panoramski fotografiji. Seveda si je pomagal s stativom in drugimi pripomočki, linije hiš so zelo ravne in brez vidnejše pokvarjene perspektive. Vse je v proporciji. Za to je porabil veliko časa, predvsem pa izkušnost in učenje na prejšnjih napakah. Vendar gre tudi enostavnije. Z digitalno kamero bi lahko veliko lažje in predvsem hitreje rešil svoj problem. Že programi v malih digitalnih kamerah nam omogočajo posneti panoramski posnetek in sicer celih 360 stopinj. Po vsakem posnetku nam na LCD zaslonu ostane rob zadnje posnete fotografije, združimo ga z novim motivom in tako slikamo v celotnem krogu 360 stopinj. Ko vse skupaj prenesemo v računalnik, nam program sam združi posnetke. Boljši programi nam celo popravljajo perspektivo, tako da lahko naredimo tudi posnetek višjih objektov, recimo stolpnice, program nam zamenja znani shift objektiv.

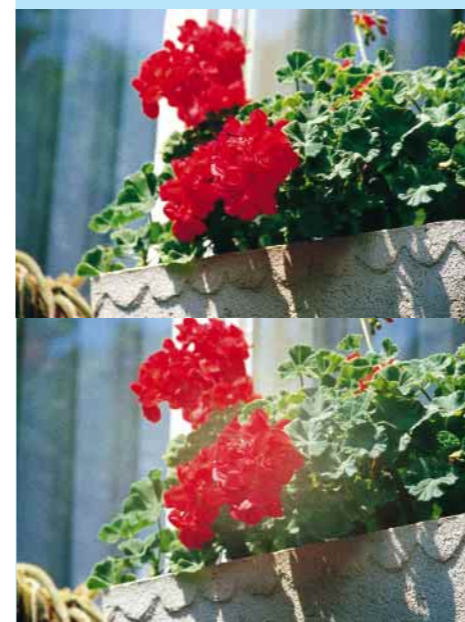

"Panoramska" sestavljanke kamniškega glavnega trga, kot jo je posnel Primož Hieng, ponuja zanimivo podobo, ki je človeško oko nikoli ne bo zaznalo. Popolnost motijo le različne osvetlitve, za boljši rezultat pa bi potrebovali kar nekaj filmov in celo serijo različnih osvetlitev. Celotna "panoramska" fotografija je bila v osnovi visoka 10 in dolga 60 centimetrov.

september 1998

Gorazd Kavčič bi lahko Primožu veliko pomagal pri izdelavi glave stativa za panoramsko fotografiranje. Po poklicu je finomehanik. Ker mu je fotografija tudi hobi, je že izdelal veliko fotografskih pripomočkov, ki fotografu pomagajo premostiti marsikakšno oviro. Ena od teh so nastavki za različne tipe objektivov za izdeluje že kar pregrešne pripomočke. Zamislite si, da lahko s svojim canonon fotografira z nikonovimi objektivmi, ali kot v spodaj prikazanem primeru z objektivom od kamere formata 6 x 6 cm.

Izdelal si je tudi pravo kamero obscura (sliki desno zgoraj). Kamero je prinesel na preskus in zares se da z njo narediti zadovoljivo fotografijo (črna bela slika desno). Celotno kamero razen zadnjega dela, kasete za film, je izdelal sam. Torej je zares pravi hobi fotograf. Pri fotografiranju s to kamero se mu tudi nikamor ne mudi, saj med samo ekspozicijo (preračunano je zaslonka približno 265), brez problema skoči na pivo in hamburger. To je prava kamera za vse tiste fotografe, ki sovražite novodobne kamere s svetlomeri, glasnim motornim previjanjem filma, osovraženo avtomatsko ostritvijo in drugim. Kamera je lesena; za petičneže jo lahko izdelata tudi iz tika ali mahagonija, pravi. Pa tudi ročni zaklop se da za posebno izbirčne fotografe narediti iz titana. In ne boste verjeli, tudi najnovejšo fotografsko tehnologijo, na svetlobo občutljivo CCD vezje, se da pričvrstiti na kamero namesto kasete za film. Si zamišljate ta fotografski sistem, kamera obscura, CCD vezje in najnovejši mali namizni računalnik Lap top, z barvnim LCD ekranom. Tehnologija kamere iz časa Da Vincija in današnja vesoljska tehnologija z roko v roki. Bravo Gorazd!

Pri zaslonki 2,8, pri kateri je ta kombinacija najbolj uporabna, je posnetek odlični. Pri zaslonki 5,6 pa objektiv riše zelo mehko in v sredini nadosvetljuje.

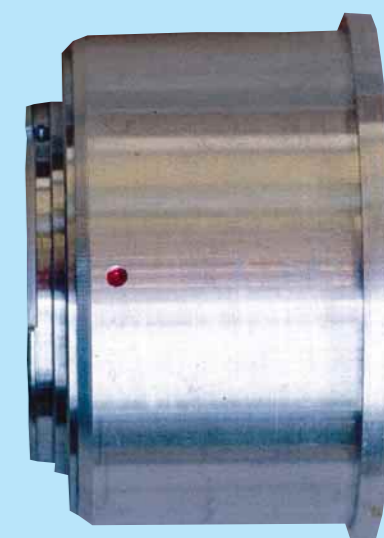
Že v zgornjem uvodu omenjeni nastavek ki ga je izdelal Gorazd Kavčič, je odlična rešitev za pritrjevanje objektivov drugih proizvajalcev na vašo kamero.

Rešitev ni nova, saj v tujini prodajajo takšne nastavke različnih proizvajalcev. Vendar Gorazd je nastavek izdelal sam in prav je, da ga predstavimo.

Marsikateri lastnik Canona, Minolte ali Nikona ne bi nikoli pomislil na tako kombinacijo. Toda cena tega objektivja je tako ugodna, da je vredno poskusiti. Po preskusu si tudi sam želim takšno ali podobno kombinacijo. Morda z objektivom 300 in zaslonko 4.

Tele objektiv s svetlobno jakostjo 2,8 so redki, predvsem pa zelo dragi. Gorazd si je pomagal na svoj način. Po oglasu je kupil odlični, vendar poceni nekoč vzhodnonemški objektiv Carl Zeiss Jena 180mm ϕ 2,8, ki je namenjen za kamero Pentacon formata 6 x 6 cm. Objektiv z odlično svetlobno jakostjo z malo sreče dobite že za 20.000 tolarjev. Dodate še konverter za svojo kamero in pričnete z fotografiranjem. Res, da ni avtomatske ostrine in nastavitve zaslonke, vendar z malo truda so posnetki zadovoljivo dobri.

Če se že odločimo za takšno kombinacijo, potem je to ravno zaradi velike svetlobne jakosti objektivja. Pri zaslonki 2,8 je posnetek oster in tudi barvno odlični. Pri zaslonki 4 je še vedno oster, vendar slabega kontrasta, in pri zaslonki 8 nezadovoljiv. Vendar šteje le rezultat pri zaslonki 2,8.

september 1998